

ból kiáztatott kódextöredékek felkutatását már a múlt században széleskörűen végezték. 1872-ben a nürnbergi Germanisches Museum igazgatója, *A. Essenwein*, maga is jeles tudós, két 15. századi, magyar vonatkozású, kötéstáblából kiáztatott kódex-levelet küldött ajándékba a Széchényi Könyvtárnak. Eltelt néhány évtized, amíg a *Magyar Könyvszemlé*ben megjelent a tudományos értékelés, amely a két kódex-levelet Bonfini magyar történetének töre-

dékeként azonosította. Ezt az apróságnak tűnő adatot azért idéztük fel, hogy bemutassuk az akkori európai tudományos életre jellemző mentalitást. Essenwein személyében a tudós saját kutatásainak eredményét, egy intézmény igazgatója a felfedezett érték tulajdonjogát azonnal átengedte a művelődéstörténetileg érdekelt országnak, minden ellenszolgáltatás nélkül. Egyszerűen azért, mert így találták természetesnek. **Somkuti Gabriella**

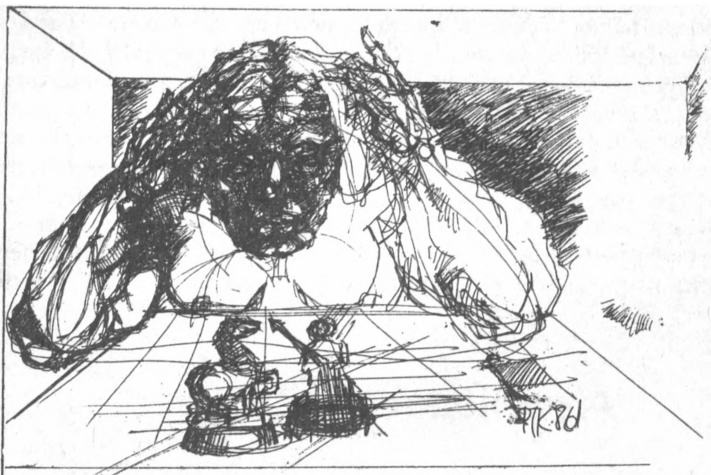
A jubileum minősége

Az Eseménynaptárról – évforduló nélkül

Huszonhatodik évfolyamában jár a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárban szerkesztett, azelőtt a Múzsák Közművelődési Kiadó, újabban a Téka Könyvértékesítő, Könyvtárellátó és Könyvkiadó Vállalat gondozásában megjelenő negyedéves periodikum, az *Eseménynaptár*. Úgylehet, stílusosabb volna valamely kerek évfordulóján írni róla, dicsérni erőnyeit, föl- említeni gondjait, de éppen az *Eseménynaptár* volt az – bármilyen paradoxonként is hat a megállapítás –, amelyik képes volt szakítani a rosszul értelmezett és kötelességszerűen lerótt, tehát közhelyes megemlékezések gyakorlatával. A korábbi évtizedek széles körben tapasztalható jubileológus szelleme mintegy menetrendszerűen támasztotta föl 50, 100 vagy 200 esztendő évforduló ürügyén a többé-kevésbé feledésbe merült, ám konvencionálisan mindenképp történelmi jelentőségűnek nevezett események vagy elhíresült személyek emlékét; hogy újra meg újra elősorolja érdemeiket, hangsúlyozza jelentőségük elévülhetetlenségét. S miután az ünnepi alkalmakkor, a jeles napokon elhangzottak és elolvastattak a gondosan stilizált, nagy ívű tiszteletkörieket bejáró megemlékezések, újabb fél évszázadig a hallgatás pora pergett a hazai vagy a nemzetközi rangú halhatatlanra, a korszakos esemény historikumára. Volt idő – minden újságolvasó emlékezhet rá –, amikor hetenként cibált elő egy-egy halvány szellemalakot, utóbb méretre szabott dicsőségű figurát a napisajtó közhelyemlékezete. Valahogy abban a szellemben, ahogyan a kortárs eredélyi író, *P. Lengyel József* gondolta: „Megnyugtató dolog, hogy az

ember tekintélyekre tud hivatkozni, miközben természetes hajlamait követi.”

Mindazonáltal ki tagadhatná, hogy a múlttal való őszinte számvetés, s a múlt valódi nagyságaira történő, hozzájuk illő megemlékezés, a jelentőségükkel arányos és kivált eleven szellemű megidézés híján egyszerűen szólva is abszurdítás a jelenben élni, a jövőről gondolkodni. Európa és a magyarság kultúrhistoriája bővelkedik annyi tanulságban, hogy érdemes legyen jobbra-balra fürkésző kortársi tekintetünket percnyi megállással visszafordítani az időben, hiszen a szívünkhöz közeli múlt ébrentartása jellemet alakít, példáival szellemi és erkölcsi jelentőségű kútforrás. Meg azután a folyamatosan átalakuló magyar életlabirintusban való eligazodáshoz egyáltalán nem látszik fölöslegesnek a megszenvedett múlt tapasztalatai között keresgélni biztos fogódzók után, úgy ahogyan a régiek is gondolták, amikor a történelmet tanítómesterükként tisztelték. Az is tudott dolog persze, hogy a leggazdagabb kultúrtörténet sem pusztán példatár, főként abban a helyzetben nem, amikor a távolabbi és a közelebbi múlt történései és alakjainak a szerepe rendre átértékelődik: Petőfi halálának körülményeitől, a jaltai konferencián át, 1956 minősítéséig. Csakhogy épp a történelmi látás folytonos csiszolása, a historiai szemlélet állandó gazdagítása parancsolja a hiteles megismerés igényét, a meg-megújuló számvetést a századok értékeivel; azt tehát, hogy a mi korunk is hozzátegyen valamit előtörténetének megismeréséhez. Ez pedig az ébren tartott emlékezet, az eleven szellemű visszaidézés dolga.

Feladatok sűrűjében

1963-ban indult a magyar közművelődési könyvtárügy – immár tehát nagy hagyományúnak is mondható – periodikumja. Az az igény hívta életre, hogy segítse a könyvtárak kiállításrendező munkáját, azaz eligazítson a lehetséges dokumentumok, források között, tájékoztasson módszerbeli kérdésekről, csökkentse az anyaggyűjtés és -válogatás idejét, sőt azonnal fölhasználható illusztrációs anyagot is nyújtson. Ezen túl természetesen a tájékoztató munkában is szerepe volt és van, hiszen az esedékes évforduló ürügyén közölt bibliográfiákat kiválóan hasznosíthatja a könyvtáros a referenzkérdések megválaszolásához – ünnep után is.

Az *Eseménynaptár*nak, mint minden három évtizedes kiadványnak, természetesen több történeti periódusa is van; különböző korszakaiban eltérő arculatot mutatott – döntően a szerkesztő koncepciójától, igényességétől, fölfogásától függően. Ezúttal csak a legutóbbi, a nyolcvanas évek elejétől számítható – *Faragó Éva* nevéhez köthető – időszakról kívánok szólni, meg nem feledkezve elődei érdemeiről. Mégis ez az utóbbi csonka évtized volt az a szakasz, amely már úgy jellemezhető, hogy az *Eseménynaptár* túllépett a szokványos megemlékezések, a kötelességszerűen lerótt és tiszteletkörös jubileológiai, s viszonylag rövid idő alatt kialakította a maga sajátos, csak rá jellemző arculatát. Úgy újult meg, úgy emelte jóval magasabbra a minőségszint mércéjét, hogy

közben eredeti feladatát maradéktalanul betöltötte; olyan módon lett más és korszerűbb, hogy többet adott annál, amit címe ígér, amit egykori bábái elképzelése és profilja szerint adnia kell.

Mielőtt részletesebben kifejteném megújulása jellemzőit és eredményeit, szólni kell egy, az utóbbi évfolyamokban immár nem tükröződő elméleti funkciójáról is. Volt ugyanis a régi *Eseménynaptár*nak egy merőben aktuális feladata, a könyv- és könyvtárpropaganda elméleti és még inkább gyakorlati-módszertani kérdéseiben való eligazítás. Tagadhatatlan, volt is igény erre a rovatára, az itt közölt eseménybeszámolókra, híradásokra, kiadványismertetésekre. Én azonban – s e vélekedéssel természetesen lehet vitatkozni – nem hiányolom. Nem hiányolom legegyszerűbben azért, mert a mai kiadványdömpingben szerintem csakis a tiszta profilú és tartalmú, határozott szemléleti irányú kulturális orgánumok állhatják a versenyt, azok, amelyek egy bizonyos réteghez vagy szakmához, azaz „célzott” olvasóközönséghez szólnak, amely érdeklődése folytán viszonylag biztos vevőkört alkot. Az *Eseménynaptár* profilja pedig a jubiláris megemlékezéshez kapcsolódó ismeretterjesztési, tájékoztatási és kiállítási anyag közlése; ezért hozták létre, ezt csinálta csaknem három évtizeden át. Nem hiányolom a könyv- és könyvtárpropagandát azért sem, mert a negyedévente napvilágot látó *Eseménynaptártól* aktuális frissességet elvárni, enyhén szólva is következtelenségre vall. Például az 1990 második negyedévére megjelenő

szám lapzártája valamikor 1989 decemberében volt, vagyis a bekerülhető mégoly fontos információk is már avasak, idejétmúltak lesznek, mire az olvasók elé kerülnek. Mármost kit érdekel például egy olyan plakátkiállításról szóló cikk, amelyet már rég lebontottak, mire az *Eseménynaptár* híret viszi? S megint nem hiányolom a könyv- és könyvtárpropagandát, mert a jóval gyorsabb tájékoztatásnak léteznek könyvtáros-szakmai fórumai: a hálózati híradókon kívül a havonta megjelenő *Könyvtáros*, továbbá az éppen az időszerű információközlés céljából nemrégiben alapított, a Könyvtártudományi és Módszertani Központban készülő *Könyvtári Levelező/Lap*. Vagyis ez a többektől hiányolt rovat nem maradt gazdátlan, árva; s aki nem sajnálja a fáradságot – mármint az igényes munkavégzéshez amúgy is nélkülözhetetlen szaksajtó olvasásától –, az egykönnyen hozzájuthat az áhitott tudnivalókhöz.

Régi szerkezet, új tartalom

Az *Eseménynaptár* formailag két, tartalmi szempontból három részből áll. Kézbe véve egy számát, rögtön elválik a két formai egység, a számonként kb. 8 ívnyi terjedelmű füzet és az ugyancsak számonként 30 darab körüli, A/5-ös méretű, csatolt *képtáblamelléklet*. 1963 óta lényegében ez a kiállítási segédanyagul szolgáló illusztrációs anyag maradt meg a legváltozatlanabban. A füzetben szereplő, ott tárgyalt évfordulókhoz kapcsolódó mellékletek a megidézett személyiség életét és munkásságát a föllelhető dokumentumok segítségével mutatják be. A képek kiválasztásakor két – gyakorta nehezen összhangba hozható – szempont dominál: legyenek az illusztrációk meghatározóan jellemzőek, ugyanakkor lehetőleg ne legyenek unalomig ismertek, tankönyvekből is visszaköszönő szokványos ábrázolások. A kiválogatott képanyagon belül is több típus különíthető el – főleg a szóban forgó személy életének korszakától, hivatásától és a hozzáférhető források mennyiségétől függően –: portré, családi és csoportkép, a jeles alak környezete, művének címlapja, találmányának vagy alkotásának ábrázolása, kezeírása, valamilyen, a pályáján meghatározó jelentőségű esemény pillanatképe és így tovább. A képaláírások rövid, tömör információt adnak az ábrázolat tárgyaról, mintegy megvilágítva a szempontot is, miért épp ezt választotta a szerkesztő kiállítási anyagul. Egy-egy évfordulóról három-négy-öt

címfeliratos tábla készül, amely a fentiek szerint magában is megálló rajzolat a jubilánsról, ugyanakkor szempontokat ad a könyvtárosnak, hogy a maga gyűjteményéből milyen irányban tájékozódva válogasson még további kiállítandó könyveket, folyóiratokat, faksimile kiadásokat, albumokat, reprodukciókat, térképeket, esetleg más intézményektől kölcsönkapott egyéb dokumentumokat.

A másik formai egység, a *füzet* megemlékezésenként két tartalmi részből áll: a rövidebb-hosszabb cikkből és a kapcsolódó bibliográfiából. Az *Eseménynaptár* utóbbi évfolyamaiban közölt írások – költői túlzással – valami egészen sajátos műfajt képviselnek, s ennek a létrejötté jelenti azt az ugrásszerű minőségi változást, amelyről már szóltam. A megemlékezések meghaladva-módosulva egyesítik a rövid, zurnalisztikai jellegű méltatás, a lexikon szócikk, a pályafőlmérő tanulmány vagy az analitikus szempontú esszé, esetleg a személyes hangvételű visszaemlékezés legjobb tulajdonságait, könyvtári szempontból leghasználhatóbb elemeit. Érdemük, hogy jóval többet nyújtanak, mint a hírlapok szokványos méltatásai, mélyebbek és tágabb kultúrtörténeti háttérrel mutatnak, mint a lexikonok adatsorai, tömörebbek és népszerűbb stílusúak, mint a nagy szakirodalmi apparátusra épülő tanulmányok, tartózkodóbbak az impresszionisztikus emlékföldézésenként, talán még legjobban a kisebb terjedelmű esszékre emlékeztetnek, hiszen aránylag röviden, faktográfia és elbeszélő modor együttes alkalmazásával szólnak egy-egy nevezetes személyiségről, maradandó érdemeiről, munkásságának legjellemzőbb és legjelentősebb mozzanatairól. Irányuk összhangba hozza a közérthető – olykor magyarázva kifejtő – ismeretterjesztő stílust az adott tudománytörténeti szak rendszerével, szellemiségével és terminológiájával. Ugyanakkor mégsem egy kaptafára készülnek ezek a portréfestő kisesszék – most már nevezzük így az *Eseménynaptár* önállósult műfaját –, mert ahány szerző, annyiféle látás, annyi közelítésmód és ízlés, annyfajta stílus.

A számonként tíz-tizenöt megemlékező írás gondos mérlegelő-válogató, előkészítő munka eredménye, hiszen a szerkesztőnek, illetve a szerkesztőbizottságnak a negyedévre eső évfordulók tömkelegéből kell kiválasztania a tutatnyit. Az évfolyamokat behatóbban tanulmányozva hamar kitetszik, hogy egyensúlyi arányokat is figyelembe véve történik a kiválasztás: kellőképp érzékeltetve jelentőségük-

nek megfelelően a magyar és a külföldi, a humán és a reál tudományok művelőinek, illetve a politika, a művészetek kimagasló alakjainak tényleges szerepét. Itt is tetten érhető az „új” *Eseménynaptár* szellemiségének egyik sajátossága: nem vagy alig találni mulékony dicsősé-
gű személyiségek előtt érdemtelenül tisztelgő írásokat benne. A valódi értékeket, a tényleges fontosságú eseményeket emeli ki az évfordulók közül a megtartandó jubileumok közé. Olyan személyiségeket mutatnak be az *Eseménynaptár* számai, akik csakugyan jelentős mértékben járultak hozzá az emberiség és a magyarság, a haza és a nagyvilág anyagi-szellemi előbbre jutásához. S nem a bevezetőben emlegetett rosszízű jubileológia szellemében méltatódna az évfordulós személyiségek, az *Eseménynaptár* teljes portrékat fest: az egyéniség, a pálya mégoly bonyolult rajzolatával, egységben látatva a személyiséget és művét, el nem hallgatva az esetleges kudarcokat, tévedéseket, vargabetűket, s köré írva a kort, a társadalmat, a művelődéstörténeti periódus jellemzőit, kommentálva-értékelve az alkotó és a mű valódi jelentőségét, esetleg utóéletét. A hitelesség, az érvényesség garanciája pedig az – és ez ismét az újabb évfolyamok sajátossága –, hogy a méltatott személyiség, vagy ritkábban, esemény legjobb és leghivatottabb szakértői közül kerülnek ki számról számra a szerzők.

A füzet második tartalmi egységét a cikket kísérő *válogatott bibliográfiák* alkotják. Melyek a jellemzői? Talán fölépítésük ismeretetésével válaszolhatunk e kérdésre. Az első alfejezet, amennyiben tollforgató személyiségről van szó, mintegy bevezetéképpen régebbi, 1945 előtt megjelent munkáit veszi számba, csupán a kiadás évét tüntetve föl, a célból, hogy kirajzolódjék az életmű könyvészeti kronológiája. Második egységében a bibliográfia föltárja az illető 1945 után kiadott legfontosabb munkáit, hagyományos és rövidített címléirással, jelezve a későbbi kiadásokat, valamint az alkotások kritikai visszhangjait is. Ebben a részben túlnyomó többséggel csak a kötetek sorolhatnak föl, nem úgy a személyiség életéről és működéséről szóló, ugyancsak válogató szakirodalom számbavételekor, ahol a róla szóló monográfiák, kötetben megjelent tanulmányok mellett – a szerzők betürendjében – a legfontosabb folyóiratcikkek, esetleg hírlapi publikációk is helyet kapnak. Mindez persze, nemcsak a költőkről, írókról való bibliográfiai összeállításokra érvényes fölépítés, hiszen a tudományok jeles művelői, a művészek, politi-

kusok is kiadatták egykor műveiket, ezek tehát ugyanebben a rendben kerülnek az *Eseménynaptár* bibliográfiai fejezeteibe. Azért szerepelnek csak a fölszabadulás után megjelent könyvek és periodikumok a bibliográfia főtételében, mert ezek szerencsés esetben hozzáférhetők a közgyűjteményekben is, de a szakkönyvtárakban minden valószínűség szerint. A cikkeket követő irodalomjegyzék a szellemi teljesség igényével készül, abban az értelemben, hogy – ha esetleg erősen válogató is, de – tartalmaznia kell mindazon művek leírását, amelyek karakteresen egyénítik a méltatott személy munkásságát és utóéletének írásos dokumentumait. A mégoly megrostált könyvészeti anyagból is ki kell világítania a tárgyalt életmű tényleges és jellegzetes arányainak, kulcsfontosságú elemeinek, szakaszainak és a termés egész karakterének. S mivel a bibliográfiákat rendszerint maguk a cikkírók vagy avatott bibliográfusok állítják össze, a kiállításrendező vagy a tájékoztató könyvtáros nyugodtan hagyatkozhat rájuk.

Mindezekon fölül az *Eseménynaptár*nak van még egy évenként kiadott melléklete, az *Évfordulók* című jegyzék, amely kronologikus rendben közli a következő esztendő neves személyiségeinek jubileumi dátumait. Az adattár ugyancsak alkalmas segédlet az előrelátó fölkészüléshez, ahhoz a munkához, amellyel a megemlékezések dokumentációját időben megszeresheti a kiállításrendező. Ezzel a tervszerű munkával lesz elkerülhető, hogy egy-egy város valamennyi közművelődési könyvtárában ugyanabban az időben ugyanaz a – pusztán az *Eseménynaptár* tablóiából álló – kiállítás diszelegjen. Meg azután az *Évfordulók* gazdag anyaga alapján a könyvtár olyan személyiségekről is meg-

emlékezhet – például helyi születésű vagy köztudós nagyságról –, akik helyhiány miatt nem szerepelnek az *Eseménynaptárban*. Ebben áll tehát „választékbővítő” feladata.

Hasznosítás

„Mindnyájunk közös tapasztalata, mondhatnám, rádöbbenése, hogy e vállalkozás összességében mennyivel jelentősebb, mint azt az egyes számok láttán képesek vagyunk megítélni” (*Gáliczky Éva*: Kincsesbánya-e az Eseménynaptár avagy meddőhányó? *Könyvtári Híradó*, 1980/3. szám). Csakugyan mutatós számoszlopokba lehetne foglalni, hogy a huszonhét évfolyam mindmégannyi cikke, bibliográfiája hány neves magyar és külföldi személyiségről emlékezett meg; hányan voltak a természetbúvárok, a műszaki tudományok élénjárói, a föltalálók, a földrajzi felfedezések pionírcsaj, a katonák, az államférfiak, az írók, a költők, a munkásmozgalom személyiségei, a képző- és zeneművészek és a színészek az ókortól az elmúlt évtizedekig, a nagynevű és tán kevésbé ismert emberek, valamint a korfordulóként számon tartott események. Ha az adatsorok tanulmányozásától meg is kímélem a *Könyvtáros* olvasóit, azért legyen szabad az utóbbi évfolyamok tartalmából kiemelni néhány fontosabb nevet és szerzőt, csupán érzékeltetni óhajtván a kiadvány gazdagságát és színvonalát, használhatóságát. Témák szerint csoportosítva, az anyagból pusztán találokra szemelgetve, például a magyar történelemből: *II. Rákóczi Ferenc* (Benda Kálmán), *Szent István* (Nemeskürty István), *Károly Róbert* (Engel Pál), *Báthori Gábor* (Péter Katalin), *Bajcsy-Zsilinszky Endre* (Vigh Károly), *Széchenyi István* (Kunszabó Ferenc), *Berzeviczy Ferenc* (H. Balázs Éva); a magyar irodalomból: *Nagy László* (Czine Mihály), *Kölcsey Ferenc* (Bíró Zoltán), *Karinthy Frigyes* (Robotos Imre), *Tóth Árpád*, *Dsida Jenő*, *Kassák Lajos* (Lengyel Balázs), *Pázmány Péter* (Nemeskürty István), *Kemény Zsigmond*, *Kodolányi János* (Csűrös Miklós); a világirodalomból: *Aragon* (Somlyó György), *Pascal*, *Cocteau* (Szávai János), *Paszternak*, *Bulgakov* (Urbán Nagy Rozália) kerültek az *Eseménynaptár* oldalaira portréfestő kisesszék formájában. De hasonlókat mondhatnánk az építészekről (*Ybl Miklós*, *Hild József*, *Le Corbusier*), a képzőművészekről (*Kokoschka*, *Moholy-Nagy László*, *Rippl-Rónai József*), a zeneművészet nagy-

ságairól (*Liszt Ferenc*, *Wagner*, *Muszorgszkij*, *Erkel Ferenc*, *Rácz Aladár*), valamint a természet- és a műszaki tudományok korszakos jelentőségű alakjairól (*Bohr*, *Bayer*, *Hevesy József*, *Bláthy Ottó Titusz*, *Gelei József*, *Watt*, *Ampère*, *Clark Ádám*, *Déri Miksa*, *Marek József*) között eleven szellemű, olykor újszerű meglátásokat, friss kutatási eredményeket is tartalmazó cikkekről, vagy a nagy fontosságú történelmi események jubileumait méltató, olykor terjedelmesebb közlésekről (Buda visszafoglalásának 300., a francia forradalom 200. évfordulója, vagy Magyarország részvétele a második világháborúban). A rangos szerzői névsor – amely még hosszan folytatható lenne, mint *Agoston Vilmos*, *Albert Gábor*, *Baranyi Ferenc*, ifj. *Barta János*, *Dömötör Tekla*, *Hatos Géza*, *Milei György*, *Nagy Sz. Péter*, *Pintér István*, *Varga Csaba*... – nem egyszerűen az annyit emlegetett színvonal mércéje és garanciája, de átteleesebb módon is van jelentősége, mert kétségtelen „húzóerőt” jelent a kiadványban sűrűn publikáló, egyelőre még kevésbé ismert nevű, de meggyőzően tehetséges, egy-egy tudományterületen szakértő fiatalabbak számára. Az *Eseménynaptár* szerkesztőjének ahhoz is van ideje, ereje, kedve és türelme, hogy a kezdőket fölpártolja, közlési alkalmat teremtvé számukra.

Nos, e terjedelmes és gazdag anyag nem csupán az évfordulókön, hanem valószínűleg visszamenőleg is hasznosítható volna – mindekenélőtt a tájékoztató munkában. Ha, mondjuk, lenne egy betűrendes mutatója, abból aligha hiányozna az emberiség történelmének, művelődés-, tudomány- és művészettörténetének valamelyest is számottevő alakja. De nincs. Elkészült viszont az *Eseménynaptár* első tíz évfolyamának (1963–1972) repertórium, amely, azon fölül, hogy könyvészeti ritkaság, szinte kiált a folytatásért.

Hogy a „kincsesbánya” tartalmi gazdagsága csakugyan felszínre emelhető legyen, már régebben felvetődött az a gazdátlanul maradt ötlet, hogy az *Eseménynaptár* számról számra, mintegy második mellékletként, perforált lapra nyomtatott analitikus katalóguscédula formájában hozhatná a tartalomjegyzékét. Ez a tíz-tizenöt cédula negyedévenként minden nehézség nélkül berakható volna a referenzkatalógusba, vagy az amúgy is épülő irodalmi analitikus katalógusba, amely egyébként tudvalevően ugyancsak a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár fontos és ismert központi szolgáltatása. Más visszakeresési lehetőség – a bi-

zonytalan kimenetelű és időigényes lapozgatástól eltekintve – ugyanis nem létezik.

Észrevételek

Az *Eseménynaptár* funkciójának megfelelően és jó színvonalon tölti be hivatását kisesszéivel, arányosan válogatott bibliográfiáival és képtáblamellékleteivel. Ha kifogásolhat valamit a szemlélő, akkor az mindjárt a külseje, ez a már-már bosszantóan félrevezető és primitív rajzú borító – a „külső” és a „belső” összhangjának riasztó hiányát mutatva. Önmagában nézvést is illőbb volna egy szellemesebb, arányaiban harmonikusabb, figyelemkeltőbb, talán elegánsabb fedőlap. Olyan borító, amely híven sugározná, egyben markánsan tükrözné a belső tartalom jellegét, nivóját. Ez az igénytelen, suta borító sürgősen cserére szorul.

Az idők folyamán a kritikai észrevételek sorában megjelent egy bizonyosan megfontolandó, egyben tehát igényt jelző ötlet. „Eredményesen hasznosíthatnánk, ha az évfordulók mellett tematikus kiállítások készítésére is felhívnák a figyelmünket (egy-állományrészek, aktuális témák irodalma stb.)” – (Tilcsikné Pásztor Ágnes: „Esemény-e” az *Eseménynaptár*? *Könyvtári Híradó*, 1985/3. szám). Valóban hasznos segítség lehetne a könyvtári munkához az időszerű, de fontossága miatt mégis maradandónak tekinthető témákról – évfordulótól függetlenül – összeállításokat közölni, tehát cikket, bibliográfiát és képtáblákat, természetesen a megszokott és elvárt színvonalon. Hirtelen eszembe is jut néhány: a magyar választások és választójog története, körkép a létfeltételeitől csaknem egészében megfosztott erdélyi magyar szellemi életről, a hazai tudományosság világszenzációiról (a félvezetők kutatásától a sugárbetegségek kezelésére alkalmas gyógyszerig), Bős–Nagymarosról, a kelet-

közép-európai politikai-társadalmi változások láncreakcióiról, a Nobel-békédijra fölterjesztett *Cornea asszonyról* és *Tőkés Lászlóról* stb. Bárki tetszés szerint folytathatná a közérdeklődésre számot tartó, nem évfordulós témák sorát. Ráadásul ez nem is annyira újkeletű ötlet, hiszen a hetvenes években – rendszerint évente egy alkalommal – már közölt efféle tematikus összeállításokat az *Eseménynaptár*, persze az akkori idők kívánalmainak megfelelő tárgyakról: a Lenin- és Nobel-békédijas írókról, a harmincéves úttörőmozgalomról, a környezetvédelmi világnapról.

*

Minden szerzeményező kétszer is meggondolja, hogy e szűkös anyagi viszonyok közepette milyen folyóiratokat, periodikumokat rendeljen meg. Döntési szempontjai között természetesen ott van a keresettség, s ilyen vonatkozásban az *Eseménynaptár* aligha vetélkedhet a képes magazinokkal, a független orgánumokkal. Még sosem hallottam, hogy az olvasók hajba kaptak volna az *Eseménynaptár* frissiben megjelent száma fölött, vagy élvezkedve merültek volna el a képtáblák szemlélésében. Ám, ha számításba vesszük, hogy a könyvtárnak nem csak kiszolgáltatnia, de szolgáltatnia is illene az olvasót, akkor a könyvtárosnak igenis gondolnia kell a kiállításokon túl a pályázatokon, tanulmányi versenyeken, vetélkedőkön induló középiskolásokra, a különféle rendezvények, foglalkozások, ünnepélyek megtartásához szakirodalmat gyűjtő népművelőkre, pedagógusokra, és, persze, gondolnia kell a referenzmunka fontosságára is. Ebben a vetületben az *Eseménynaptár* – jó néhány más periodikum társaságában – bizonyosan fölértékelődik a szemében.

Mezey László Miklós

OLVASÓINK FIGYELMÉBE!

A szerkesztőség új címe: 1135 Budapest, XIII. kerület Frangepán utca 50–56. szám, II. emelet 239. és 241. számú ajtó. Telefon: 11-13-279, valamint 13-10-909/227. és 228. mellék.